

O FAMILIE LEXICALĂ PROLIFICĂ: *BARON*

OLIVIU FELECAN

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

Centrul Universitar Nord Baia Mare

1. Premise teoretice

Procesul de îmbogățire a vocabularului din perioada postdecembristă este unul alert și cuprinde atât împrumuturi din limbi străine, cât și resurse provenite din mijloace interne de sporire lexicală. În lucrarea de față vom lua în discuție unul dintre termenii care s-au bucurat de o considerabilă recunoaștere – prin frecvență – în mass-media actuală.

Majoritatea dicționarelor românești consemnează substantivul *baron* doar cu sensul tradițional, perceptibil din punct de vedere diacronic: „(feud.) orice mare senior (care avea pe pământurile sale plenitudinea drepturilor feudale). (Azi, în statele europene cu titluri de noblețe) Titlu de noblețe, ereditar sau conferit de suveran, ocupând în ierarhia nobilitară locul între cavaler și viconte. P. ext. Boier mare” (DLR 2010: s.v.). Conservatorismul dicționarelor principale (DEX 2009, DN 2009, MDA 2010 etc.)¹ de a nu înregistra sensurile actuale se regăsește și în *Dicționarul etimologic al limbii române* I 2012, care omite conotațiile conferite în presa contemporană, deși frecvența ocurențelor ar fi impus luarea în considerare a sensului recent, peiorativ, prezent atât în mediul on-line – „membru marcant al unui partid politic din România, care domină autoritar viața economică și politică a unui județ sau a unui oraș” (<https://dexonline.ro/definitie/baron>)² –, cât și într-un *Dicționar de argou al limbii române* (Volceanov 2007), unde se precizează și partidul din care fac parte majoritatea celor desemnați cu acest apelativ. DCR (2013) oferă următoarea definiție: „personaj influent, la nivel local sau central, pe plan politic și economic”. Neglijarea substantivului în cea mai mare parte din lexicografia românească s-ar explica, pe de o

¹ Singura excepție o constituie *Dicționarul de cuvinte recente* (Dimitrescu, Ciolan, Lupu 2013), în care sunt consemnate atât sensul argotic al substantivului *baron*, cât și cinci termeni din familia sa lexicală.

² Există și definiții neconvenționale, izvorâte din realitatea românească a secolului XXI: „baronul este nodul corupției locale, căci toate contractele importante din județ trec prin pixul său și cine nu pupă inelul își ia adio de la banul public. Dar asta l-a făcut pe baron și principalul finanțator al partidelor, cheia imensei sale puteri” (Ene Dogioiu 2011).

parte, prin considerarea sa ca fiind o creație ocazională, iar, pe de altă parte, din precauții politice, mai exact din teama de a nu leza anumiți politicieni sau simpatizanți ai acestora. Motivele nu sunt întemeiate, întrucât istoria recentă a demonstrat că noua semnificație a lui *baron* nu reprezintă o „efemeridă lexicală”, iar utilizarea sa a vizat membri ai tuturor partidelor, indiferent de culoarea politică.

În lingvistica românească, substantivul *baron* a atras atenția mai multor cercetătoare – Cvasnî Cătănescu (2006: 21), Zafiu (2007: 125-126), Duda (2009: 21-22), Stoichițoiu Ichim (2006: 366; 2011: 237-241) –, fără însă a se insista asupra derivatelor și compuselor sale. În cele ce urmează, vom trece în revistă familia de cuvinte care s-a dezvoltat vertiginos în ultimii 15 ani, demonstrând, încă o dată, flexibilitatea limbii române și capacitatea acesteia de a se înnoi în permanență, stimulată de contextul cultural, social, politic, economic. Exemplele evocatoare sunt preluate din mediul on-line, întrucât aici găsim sensuri inexistente în secolul trecut. Rodica Zafiu (2001: 11) explică situația prin „nevoia fundamentală a publiciștilor de a furniza elemente noi, de a produce surprize. [...] Cum noutatea nu apare totdeauna în idei sau în informații – puține și repetitive, în sfera vieții cotidiene –, căutarea ineditului se transferă adesea asupra limbajului”. Noutatea cuvintelor face ca majoritatea să nici nu fie consemnate în dicționare, atât în ce privește forma, cât și sensul, deși „cu aproximativ aceeași formă și mai ales cu un sens metaforic clișeizat asemănător, cuvântul [baron] există în mai multe limbi moderne de circulație” (Zafiu 2007: 125).

O explicație a proliferării familiei lexicale a substantivului *baron* am găsit-o pe un site datând din anul 2011: „Pentru că istoria noastră nu a cunoscut onoarea și cavalerismul decât în forma lor oriental-balcanică, astăzi politichia românească tânjește, din păcate, nu după onoare și cavalerism, ci după gradele nobiliare occidentale, la modă fiind baronii și baronesele. Doar atât. De marchizi, conți și duci nu se aude. În lipsa acestora, baronia și-a încoțopenit mai multe trepte: baronaș, baron local, sindical, baron al energiei, baron național etc. Baronașii și baronii locali se supun baroneselor și baronilor atotputernici [...] Organizarea teritorială a baronatelor actuale este foarte simplă, dar efecă: fiecare baronaș, baronel sau baron local și-a împărțit micul său baronat în sate, cătune, străzi, cartiere” (<http://www.crainou.ro/2011/08/31/alegeri-degeaba-cu-baronasi-baroni-si-baronese/?print=pdf>).

Corpusul analizat provine, în cea mai mare parte, din presa online din perioada 2012-2017; așa cum remarca și Adriana Stoichițoiu Ichim (2006: 12), discursul publicistic are calitatea „de seismograf al tuturor schimbărilor și tendințelor din limbă”, dar și capacitatea „de difuzare și impunere în uzul comun a unor inovații lexico-semantice”: creații interne cu statut de noutăți absolute, formații calchiate și împrumuturi cu structură analizabilă.

Deși înmulțirea șirului de termeni din această familie lexicală este notabilă, în studiul de față ne vom ocupa doar de cuvintele sufixate și de împrumuturile din limbi

străine, urmând ca într-un viitor articol să aducem în discuție cuvintele prefixate, compusele parasintetice și compusele cu afixoide.

2. Analiza termenilor

Baroană < s.m. *baron* + suf. moțional -ă. În plan semantic, termenul prezent în presa postdecembristă actualizează semnificația generică și conotativă, în relație cu referenți concreți și abstracți. Sensul denotativ apare în sintagme de tipul „baroana Catherine Ashton”, „baroana Emma Nicholson”, „baroana Ileana Kripp-Costinescu” ș.a., în care substantivul comun desemnează un rang nobiliar și precedă antroponime. În aceste contexte, relația de sinonimie cu *baroneasă* este evidentă. Sensul conotativ pune substantivul feminin în relație cu masculinul *baron*, conotat argotic, fapt evident în exemplele următoare: „Baroana vantura cenusa nationalismului” (<http://www1.gandul.info/stiri/baroana-vantura-cenusa-nationalismului-264113>); „O baroană la curtea "regilor" contributori ai fondurilor private de pensii” (Panaite 2014); „Averea ascunsa a baroanei vamilor. A trecut totul pe numele rudelor” (Mazilu 2014); „Comportament de baroana locala” (<http://lugojinfol.ro/actualitate/1176-comportament-de-baron-local-proaspat-condamnata-primarita-din-secas-vrea-sa-se-mute-acum-la-sefia-primariei-ghizela>). Sufixul productiv -ă, regăsit în forma moționalelor feminine în toate registrele limbii, poate căpăta nuanțe depreciative, peiorative sau familiare în cazul unor derivate nume de meserii, profesii, ocupații, funcții, grade, mai ales contextual, în registrul colocvial (v. FCLR 2015: 443-453).

Baron. Prezent în dicționare doar cu sensul inițial, istoric, substantivul a suferit un transfer semantic în domeniul politico-economic, demonstrând mobilitatea contextuală și, totodată, dinamica terminologiei politice³. Așa cum observă Domnița Tomescu, „lexicalizarea termenilor politici/ terminologiei politice presupune pierderea, în grade diferite, a univocității semantice în favoarea unei polisemii dezvoltate prin trecerea termenului politic în alte domenii ale comunicării sau în limbajul comun” (2009: 102). Popularitatea cuvântului se remarcă din utilizarea sa în presa românească, ziariștii având convingerea că întrebuintarea termenului crește numărul cititorilor: „odată reînscăunați drept șefi ai județelor, ei au continuat să se comporte la fel cum au făcut-o și până în 2012, în ciuda faptului că au fost etichetați de presă cu titlul peiorativ de *baron*” (Marinescu 2014); „procurorii DNA au lucrat asiduu și, în cursul anului 2014, au reușit să trimită în instanță aproape jumătate dintre *baronii locali*... acuzați de fapte de corupție” (Marinescu 2014). Ultimul exemplu aduce în discuție una dintre sintagmele stereotipizate, „cu largă utilizare în discursul politicianilor, al mass-media și chiar al publicului larg”, care „se explică nu atât prin denotație [...], ci, mai ales, prin asocierile de sens pe care le generează la nivelul receptorilor. *Baron local* desemnează

³„În limbajul politic și publicistic actual, folosirea termenului baron cu un sens figurat-clișeizat e un fenomen impus cu mare rapiditate” (Zafiu 2007: 125).

generic reprezentanți ai autorității politice și administrative din diverse zone ale țării, caracterizați prin comportament abuziv și corupție” (Stoichițoiu Ichim 2006: 366).

Notorietatea cuvântului *baron* depășește sfera mass-mediei, dovada cea mai elocventă fiind alegerea sa ca titlu al cărții editate de Humanitas, în care Mircea Cărtărescu pune laolaltă mai multe articole ale sale publicate de-a lungul timpului în „Jurnalul național”. Vocativul *Baroane* este, de fapt, titlul unui text pamfletar, extrem de tăios, adresat lui Adrian Năstase, având ca model titlul arghezian din volumul *Pamflete*, publicat în timpul celui de-al Doilea Război Mondial⁴.

Baronache < s.m. *baron* + suf. *-ache*. Atașarea sufixului „mult folosit în așa-numita epocă fanariotă” (FCLR 2015: 44) la substantivul în discuție este naturală, deoarece valoarea peiorativ-ironică și argotică se îmbină perfect cu ideea de corupție, decadentă morală din perioada fanariotă, ceea ce justifică (și) conotația depreciativă actuală din exemple ca: „amicul lui baronache, proprietar de ziar”, „în loc să explice de ce s-a împăcat cu baronache, de ce-a vândut pe bani mulți spațiul de pe prima pagină” (Vrancea Media 2010); „Când ești un ditamai baronache peste un ditamai județul” (Cristorian 2015); „În ultima foto din articol, baronache este surprins grohăind” (Crețu 2014). Din ultimele două exemple se poate lesne observa intenția etichetării negative a referențelor, în vederea obținerii efectelor de ironie și sarcasm.

Baronal < s.m. *baron* + suf. adj. *-al*. După cum se precizează în FCLR (2015: 102), „adjectivele formate cu *-al* exprimă *proprietăți* atribuite unei entități (animate sau inanimate) și pot avea valori semantice diferite, în funcție de contextul în care sunt utilizate. Frecvent, adjectivele cu sufixul *-al* exprimă apartenența, dependența sau conformitatea cu «obiectul» (în sens larg) denumit de temă”: „Într-un summit baronal ținut luni seară, PSD a decis părăsirea electorală a lui Antonescu și lansarea propriului candidat la prezidențiale” (<http://www.catavencii.ro/soapta-extragerea-presedintilor-cu-cianuri/>); „CUTREMURUL va lovi și ultimele bastioane baronale locale. Și va decima Parlamentul” (http://www.comisarul.ro/politic/dna-pregateste-cutremurul_341596.html). Adjectivul nu este atestat în dicționarele limbii române nici cu această conotație negativă, nici cu o alta, neutră, referitoare la edificii istorice: „De sute de ani, pivnița conacului *baronal* din Turia este folosită ca depozit de cartofi” (www.gandul.info/reportaj/baronul-cartofului-3707662); „A suferit numeroase distrugerii de-a lungul timpului, numeroase au fost și restaurările ajungând palat *baronal*” (Gheba 2013).

Baronaș < s.m. *baron* + suf. *-aș*. Temenul este consemnat doar în DCR (2013 s.v.). Diminutivarea orientează lectura depreciativă a substantivului, implicit, demnitatea decadentă a persoanei desemnate. Exemplele susțin transgresarea de către termenul analizat a granițelor limbajului standard și alunecarea către registrul

⁴ La 30 septembrie 1943 a fost publicat pamfletul *Baroane*, în care Arghezi l-a atacat pe ambasadorul german din România, Manfred von Killinger. Urmările au fost drastice: ziarul a fost confiscat, iar Arghezi a fost închis la București.

familiar-argotic, creația lexicală *baronaș* prezentând o încărcătură afectivă suplimentară, în sens depreciativ: „Gardul cimitirului, mutat pentru aroganțele unui baronaș” (Marinescu 2014); „Zici asta despre el cum spui despre un baronaș pesedist că le are cu politica” (Radu 2015); „Alegeri degeaba cu baronași, baroni și baronese” (<http://www.crainou.ro/2011/08/31/alegeri-degeaba-cu-baronasi-baroni-si-baronese/?print=pdf>).

Baronat < s.m. *baron* + suf. *-at*. „Sufixul nominal abstract *-at* este neologic, împrumutat din franceză, latină, italiană, rar din germană” (FCLR: 387). O singură lucrare românească (DCR 2013 s.v.) îl atestă atașat la substantivul *baron*, deși termenul este înregistrat de la începutul anilor 2000: „noul șef de guvern, ca și predecesorii săi, este prizonierul infernalelor baronate politice - locale și centrale” (Cartianu 2012). În presa ultimilor ani cuvântul actualizează mai multe valori⁵: pe de o parte, denumeste funcția, demnitatea și perioada cât se exercită aceasta – „Romania de azi nu (mai) este o democrație națională ci o ordine neo-feudală care a faramitat țara într-o sumă de baronate, de oligarhii sau de grupuri de interese locale” (Severin 2013); „Oprîșan: 50 de ani de viață, un sfert de secol de baronat. Detalii de la petrecere!” (Oancea 2015) –, iar pe de altă parte, desemnează teritoriul în care *baronii* își desfășoară activitatea: „BACĂUL, pe harta cu „baronate” unde s-ar putea organiza alegeri anticipate. Administrațiile locale, decimate de DNA” (<http://www.bacau.net/bacaul-pe-harta-cu-baronate-unde-s-ar-putea-organiza-alegeri-anticipate-administratiile-locale-decimate-de-dna/>); „Organizarea teritorială a baronatelor actuale este foarte simplă, dar eficientă: fiecare baronaș, baronel sau baron local și-a împărțit micul său baronat în sate, cătune, străzi, cartiere” (<http://www.crainou.ro/2011/08/31/alegeri-degeaba-cu-baronasi-baroni-si-baronese/?print=pdf>); „Opinie de fost secretar de stat: România este stat unitar doar în Constituție, în realitate este o sumă de cnezate, de baronate” (Pam Matei 2016).

Baroneală < s.m. *baron* + suf. *-eală*. Creativitatea jurnaliștilor este prezentă și la nivelul acestui derivat sufixal, tot mai utilizat în presa ultimilor ani: „Aluatului subțire cu baroneală și spălări de bani i s-a adăugat o bucată de drojdie” (Marc 2013), „omul este cu siguranță soi bun, nu ca alții din PSD suspectați de baroneală” (Cucu 2015a). Apropierea termenului de către cititori este evidentă, de vreme ce l-am găsit în comentariile unor articole din internet – „așa-i că abia așteptați să treacă poliția la primărie? Să vedeți atunci «baroneală».” (<http://www.ziardecluj.ro/raportul-guvernului-confirma-abuzurile-la-care-fost-supus-agentul-todea-de-sefii-politiei-clujene>) –, pagini web – „vânătoarea e de regulă o activitate de lux și... baroneală” (<http://forum.computergames.ro/91-politica/917556-armele-de-foc-un-drept-divin/page-12.html>) – și interviuri: „Cârdășia ce s-a instaurat la toate nivelele de

⁵ Cf. DCR (2013 s.v.), „baronat s.n. 1. Totalitatea baronilor locali. 2. Statutul de baron local. 3. Teritoriul controlat de un baron local.”

administrare a țării, pe criteriile de baroneală” (<http://www.timponline.ro/stelian-dolhanu-s-a-putut-mai-mult-in-acest-an-asteptarile-oamenilor-sunt-colosale-2014-decisiv/>). Depășirea de către cuvânt a granițelor discursului publicistic și pătrunderea lui în uzul general confirmă „permanenta căutare a ineditului expresiv care caracterizează atât discursul politic, cât și limbajul jurnalistic” (Stoichițoiu Ichim 2011: 248).

Barone(a)să < s.m. *baron* + suf. *-e(a)să*. Majoritatea ocurențelor care apar în presa actuală nu au o conotație negativă, fiind în consonanță cu sensul din dicționar: „femeie care posedă o baronie; soție sau fiică de baron, baroană” (DEN s.v.): „O baroneasă a investit 2,5 milioane de euro pentru a renova Conacul Mănășia” (Avram 2014); „Excelența Sa Emma Nicholson, Baroneasă de Winterbourne, și Biserica lui Hristos din Oltenia” (Răduț 2015). Dualitatea favorabil/defavorabil se întrevede într-un articol despre Ariadna Avram, un om de afaceri, intelectual cu „sânge albastru”: „Da, o baroneasă născută, iar nu făcută” (http://www.revistafelicia.ro/articol_1011790/femei_celebre_ariadna_avram_om_de_afaceri_baroneasa_romanca.html). Dovada că substantivul apare și în registru defavorabil este adusă în exemplul următor: „Ilie Năstase: «Ruxandra Dragomir s-a făcut baroneasă la partidul lui Udrea»” (<http://www.gandul.info/ilie-nastase-ruxandra-dragomir-s-a-facut-baroneasa-la-partidul-lui-udrea-12913537.html>). O variantă a sufixului fem. *-easă* este *-esă*, atașat și el la substantivul *baron*, cum confirmă următoarele titluri din presa economică – „O baronesă de Rotschild la conducerea Electrica” (Ionescu 2014) – sau literară: „Vasile ANDRU – În preajma revelației (V) Cu ultima baronesă Lovendal, despre legenda familiei și unele detalii sîngeroase” (<http://convorbiri-literare.ro/?p=4622>). Dacă *baronesă* este conotat exclusiv negativ, *baroneasă* are conotații deopotrivă pozitive și negative.

Baronel < s.m. *baron* + suf. *-el*. Aflat în relație de sinonimie cu *baronaș*, derivatul diminutival *baronel* este format cu ajutorul unui sufix de origine latină și se întâlnește în „creații ad-hoc, cu sens predominant depreciativ, ceea ce reprezintă o inovație față de perioada interbelică. [...] În semnificația derivatelor, semul «mic» (în plan material) coexistă cu trăsături semantice precum «calitate inferioară», «valoare redusă»” (Stoichițoiu Ichim 2001: 29), așa cum reiese din contextele următoare: „fetele fericite ale baronilor, baroneilor și papusilor de baroni și baronei care au pus mina pe primarii ori consilii județene” (Teodorovici 2008); poezia *Baronelul*, scrisă în 2011 de Laurențiu Ghita, după *Gândăcelul* de Elena Farago⁶; „Baronelul de Buzău, Cristinel Bîgiu, a fost exclus din PSD. Bietul șpăgar: abia ce trecuse de la PNL la PSD, prin Ordonanța traseiștilor!” (Cartianu 2014); „ALDE va intra în Parlament fiindcă multi baroni și baronei din epoca de glorie a lui Tariceanu visează și contribuie cu bani” (Moraru 2016).

⁶ Redăm o singură strofă: „Așa plîngea un mic baron,/ Pe când îl ridicau mascații,/ Și-uriau cu el, ca apucații,/ Colegii lui, la unison.”

Baronește < s.m. *baron* + suf. *-ește*. Adverbul de față este atestat încă din anul 1864 la B. P. Hasdeu, în *Micuța*: „într-un salon *baronește* îmbrăcat”. În presa actuală am identificat o singură ocurență: „În fruntea lotului, *baronește*, stă chiar Victor Ponta cu soția” (Surupăceanu 2011). Aceasta îl face să rămână în categoria efemeridelor lexicale, fiindcă, „din perspectiva semanticii politice, inovația și stereotipia reprezintă aspecte corelative ale dinamicii sensului, condiționate pragmatic (funcțional) și referențial (ideologic)” (Stoichițoiu Ichim 2006: 359).

Baronet, *baroneți*, s.m. „Titlu de noblețe dat în Anglia membrilor unui ordin de cavaleri și care se moștenește pe linie bărbătească; persoană care are acest titlu.” <http://www.webdex.ro/online/dictionar/baronetul>. Chiar dacă dicționarele mai vechi și mai noi⁷ dau ca origine a substantivului fr. *baronnet*, fără a se face nicio referire la o posibilă etimologie multiplă (+ engl. *baronet*)⁸, interpretăm substantivul, cel puțin în sensul actual, în acord cu Stoichițoiu Ichim (2011: 250), ca provenind din *baron* + suf. colectiv *-et*. Dovadă este sensul argotic, peiorativ din presa actuală: „Dispariția baronetului ar fi o primă șansă ca politica românească să reîntre, măcar organizatoric, pe un făgaș normal” (Ene Dogioiu 2011); „resursele de la Ministerul Dezvoltării, care sunt destinate baronilor și baronașilor și baroneților locali și nu populației” (Bănescu 2013); „Baronetul era cercetat pentru corupție” (Stoica 2014). Mobilitatea contextuală (denotativă și conotativă) poate duce la interpretări simpliste ale unor etimologii și la devieri ale sensului unor temeni. Dacă dicționarele clasice au ghidat percepția publică asupra substantivului în discuție prin focalizare asupra sensului nobiliar, din vestul Europei, DCR (2013, s.v.)⁹, mass-media contemporană și contextul vieții politico-economice din România oferă o altă perspectivă asupra clișeului, care se impune „etichetat” într-o manieră ironică. Astfel, noile sensuri pentru *baronet* ar fi: 2. „persoană care domină autoritar viața politică și economică a unei comunități”, sinonim pentru *baron local*; 3. „mulțime de baroni”, sinonim al lui *baronime*.

Baroni < s.m. *baron* + suf. verbal *-i*. Raritatea verbelor din familia lexicală a lui *baron* întărește convingerea potrivit căreia sufixele substantivale sunt preponderente față de cele verbale. Ocurențele nu sunt numeroase, dar atestă sensuri negative, în concordanță cu cele ale substantivului investigat: „Elena și-a *baronit* proprii concubini, inclusiv cocoșul din dotare”

(<http://www.ziare.com/politica/reorganizare-teritoriala-romania/baronul-specia-daunatoare-in-bataia-pustii-1100730>); „Desigur că de o gramadă de ani de când *baronește* pe moșia noastră ar trebui să fi știut”

(<https://www.facebook.com/StiriDeCosbuc/posts/798506726925793>). Dacă în primul

⁷ DLRM (1958), DEX (1998, 2009), MDA (2010).

⁸ Având în vedere influența limbii engleze asupra românei în perioada postdecembristă.

⁹ Definiția este următoarea: „baron local de mâna a doua”, considerându-se că avem a face cu o „extensie de sens operată de limba română”.

exemplu cuvântul are semnificația „a îmbogăți, «a înnobila» pe cineva pe căi oculte, prin mijloace necinstite”, al doilea context face trimitere la semnificația „a-și exercita autoritatea de «baron local», a administra o comunitate în mod incorect”. DCR (2013 s.v.) este mai tranșant în definirea verbului: „a stăpâni, a tăia și a spânzura pe plan local”.

Baroniadă < s.m. *baron* + suf. *-iadă*. Cuvântul apare indexat la Volceanov (2007 s.v.) cu sensul „conferință națională sau congres al Partidului Social Democrat din România” și în DCR (2013, s.v.): „curățirea partidului de baroni locali”. Titlurile următoare, excerptate din presa românească a ultimilor ani, surprind mai multe nuanțe ale termenului: „DNA declanșează «Marea baroniadă»” (Tache 2013); „Baroniada, faza pe partid” (Ghezea 2014); „Baroniada de primăvară cade în populism” (Mungiu-Pippidi 2014); „Operațiunea Baroniada” (Marinescu 2014); „«Baroniada» vrânceană a fost dusă la extrem” (Tiliță 2015). Substantivul *baroniadă*, format de la s.m. *baron* cu ajutorul sufixului productiv *-iada*, cu etimologie multiplă, din greacă, franceză, rusă, germană (v. FCLR 2015: 74-79), surprinde metehnele politicii autohtone. Exemplele abundă atât în publicațiile centrale, cât și în cele locale: „baroniada autostrăzilor” rezultă din „dorința fiecărui baron local de a avea o bucațică de autostradă prin propriul fief” (Crăciun 2013); „Baroniada, faza pe dosare. Aproape jumătate dintre președinții de consilii județene din România se regăsesc în dosare penale” – <http://www.digi24.ro/Stiri/Digi24/Actualitate/Justitie/se+regasesc+in+dosare+penale+su+la+avizierele+instanțelor+de+judecata>). Cum observă Stoichițoiu Ichim (2001: 26), „nota comună a tuturor derivatelor în *-iadă* din presa postdecembristă este dată de conotațiile ironice, glumețe, peiorative”, semnificația fiind multiplă: „campanie politică rău-intenționată a potențailor locali, imorală”, „competiție între baronii locali pentru a accede la funcții sau avantaje materiale mai importante”, „luptă a DNA împotriva baronilor din viața politică și economică românească”.

Baronial < engl. *baronial*. Este posibil ca acest adjectiv să fie un împrumut din limba engleză, unde se înregistrează în sintagme diverse, gen *baronial castle*, *baronial rooms*, *baronial style*. Termenul confirmă capacitatea limbii române de a asimila modele străine. În ciuda faptului că se întâlnește în contexte multiple, adjectivul apare doar într-un dicționar on-line, cu sensul „care aparține baronilor, specific baronilor” (<http://www.dexx.ro/index.php?a=term&d=Dictionar+explicativ+roman&t=baronial>). Dacă primul exemplu este extras dintr-un articol pe tema averilor ilicite – „Complexul baronial este format din 7 corpuri de clădire, întinse pe câteva mii de metri pătrați, care arată ca o adevărată fortăreață, fiind înconjurată de ziduri înalte de peste trei metri.” (http://www.comisarul.ro/articol/complexul-baronial-oprisan_854803.html) –, în alte exemple adjectivul apare în contexte diferite de cel politic: pe un site de imobiliare, unde era scos la vânzare un „domeniu baronial”, fostă proprietate a baronului de Almay (<http://www.landmark-imobiliare.ro/teren-de-vanzare-timisoara-12154.html>), dar și pe un site cu specific comercial, desemnând un tip de parchet laminat cu modelul/ nuanța „stejar baronial”

(<http://www.bricodepot.ro/militari/placi-ceramice-si-parchet/parchet-laminat/parchet-laminat-8-mm-stejar-baronial.html>). După cum se observă, sensurile diferite sunt dependente de contextul verbal și extraverbal. „Din punct de vedere semantic, ele actualizează, de regulă, conotații negative, care merg de la ironie până la sarcasm, nefiind exclusă nici intenția de manipulare a cititorului sau a opiniei publice” (Stoichițoiu Ichim 2006: 111). Valoarea neutră trebuie căutată în afara domeniului politic, cum s-a văzut în exemplele anterioare.

Baronic < s.m. *baron* + suf. *-ic*. Adjectivul are doar câteva ocurențe, suficiente însă pentru a evidenția creativitatea lexicală a locutorilor, precum și potențialul creativ al derivării: „care aparține baronilor, specific baronilor”. Contextele găsite în internet sunt următoarele: „continua să asmută haitele *baronice* și nesătute spre noi cu promisiuni nesimțite și mincinoase” (Tache, 2014); „intelectuali de marcă, necontaminați de virusul «*baronic*»” (Filip). Oscilațiile înregistrate în presă în ce privește scrierea cu sau fără ghilimele „evidențiază caracterul simțit ca «străin» al formațiilor respective sau noutatea lor” (Stoichițoiu Ichim 2006: 103).

Baronică < s.m. *baron* + suf. *-ică*. Substantivul face parte dintre acele „derivate diminutive de tip popular, colocvial, conotate depreciativ” (Stoichițoiu Ichim 2009: 57), alături de *baronaș* și *baronel*: „Boierică l-a turnat pe «Baronică»” (Efrim 2007). Utilizarea ghilimelelor marchează distanțarea jurnalistului și tonalitatea peiorativă a apelativului ales cu intenție prozodică (obținerea rimei cu numele denunțătorului)¹⁰. Totodată, scrierea cu majusculă a termenului cu valoare simbolică se încadrează într-un stereotip grafic cu o funcție persuasiv evocatoare. Și în exemplul următor se remarcă alăturarea diminutivului cu nuanță colocvială de un hipocoristic, intenția fiind aceea de ironizare a referentului: „Patronul Voinței Sibiu, Ioan Hămbășan, este supranumit de presa locală «Ionică baronică de Sibiu»” (Tudorache 2011)

Baronie < fr. *baronnie*. Majoritatea dicționarelor, chiar și dintre cele recente (DLRM, DLR, DEX, MDA, DEN), oferă doar sensul clasic al termenului – „s.f. 1 Titlu de baron. 2 Domeniu al unui baron sau al unei baronese” (<http://www.dex.ro/index.php?a=term&d=Dictionar+explicativ+roman&t=baronie>) –, în timp ce contextele din presa actuală pun în evidență două sensuri conotate negativ: „1. Ceea ce este caracteristic unui *baron local*. 2. Domeniu al unui *baron local*”: „baronia și-a încotopenit mai multe trepte” (<http://www.crainou.ro/2011/08/31/alegeri-degeaba-cu-baronasi-baroni-si-baronese/?print=pdf>); „Procesul șpăgii în baronia lui Frunzăverde” (Franț 2015). Exemplele confirmă diversitatea familiei lexicale și demonstrează mutațiile semantice și stilistico-funcționale din mass-media contemporană. Noul sens denotă un grad mai mare de expresivitate, motivat „de

¹⁰ După opinia Adrianei Stoichițoiu Ichim (2006: 364), „prezența ghilimelelor este o modalitate consacrată de evidențiere a sensurilor deviate sau deturnate de la denotație”.

permanenta căutare a ineditului expresiv, care caracterizează atât discursul politic, cât și limbajul jurnalistic” (Stoichițoiu Ichim 2011: 248).

Baronilă < s.m. *baron* + suf. *-ilă*. Derivatul cu sufixul hiperbolizant *-ilă* este un efemerid lexical, înregistrat cu o singură ocurență în mediul electronic: „Harap Alb e însoțit de Parcagilă, Fomilă, Șaormilă, Cutiamilă, Baronilă, Coruptilă și Nesătuilă” (<http://www.timesnewroman.ro/life-death/12019-14-basme-adaptate-la-noile-realitati-romanesti?page=26>). Modelul este regăsit în porecle (*Sărăcilă, Surzilă*), nume de familie provenite tot din porecle (*Cocoșilă, Prunilă*), în apelativele unor personaje (comice) din basme (*Gerilă, Ochilă*) sau în formații expresive conotate peiorativ și prezente în presa postdecembristă: *Fesenilă, Securilă* (v. Stoichițoiu Ichim 2009: 57). Toate acestea ilustrează o nuanță depreciativă, ușor ofensatoare, îmbinată cu ironie subtilă, dar acidă în același timp.

Baronime < s.m. *baron* + suf. colectiv *-ime*. Sinonim cu *ciocoime*, substantivul, format cu ajutorul sufixului moștenit din latină, desemnează o mulțime, o colectivitate. „Fără a fi foarte productiv, *-ime* creează în presa actuală derivate având conotații familiare și/sau peiorative, ceea ce reprezintă [...] o caracteristică recentă a sufixului respectiv” (Stoichițoiu Ichim 2001: 30): „Baronimea și Voiculescu l-au umilit pe Ponta” (Marian 2012); „DNA devastează baronimea PSD. Nicușor Constantinescu, protagonist în alt dosar de corupție” (Pricopie 2014); „Dragnea e, de departe, foarte iubit de *baronimea* din teritoriu, baza partidului, cum ar veni. *Baronime* care profită” (<http://www.catarencii.ro/desteptarea-baronimii/>). Acest termen, care surprinde atât de bine mentalitatea multora dintre cei responsabili cu destinul politic al comunităților locale și al întregii nații, a depășit sfera politicii – „Baronimea sindicală și Electrica S.A. calcă în picioare clienții” (Gheorghiu, Zafiu 2011) –, fapt care demonstrează vitalitatea, dinamica termenului.

Baronism < s.m. *baron* + suf. *-ism*. Provenit din greacă, sufixul substantival neologic *-ism* „se întâlnește în presa postdecembristă mai ales în derivate cu sensuri conotate negativ, care denumesc, adesea în mod metaforic, atitudini, comportamente, stări de spirit” (Stoichițoiu Ichim 2001: 23). „KLAUS IOHANNIS, despre baroni din politică. ”Nimeni nu m-a acuzat de baronism” - http://www.dcnews.ro/klaus-iohannis--despre-baroni-din-politica--prc-e2prc-80prc-9dnimeni-nu-m-a-acuzat-de-baronismprc-e2prc-80prc-9d_456966.html#sthash.TEELNGgo.dpuf „Cu toate că sunt la al patrulea mandat ca primar al Sibiului, nimeni nu m-a acuzat de baronism în sens politic”; „Mircea Matei, l-a acuzat pe senatorul Ghilea de baronism local” http://www.ebihoreanul.ro/mobile/index.php?&categ_id=16&categ_name=UHJlbWlpbGUgbHVpIEJpaG9yZWw=&news_id=114695&action=display_news; „poporul a răbufnit după ani de minciuna și de *baronism* local și central” <http://www.dorupanaitecu.ro/radiografia-unei-revolutii.html>.

Baronist < s.m. *baron* + suf. *-ist*. Într-un comentariu postat după un articol despre *Dovada audio ca Dragnea a spus despre anticorupție ca este "bullshit"*, publicată de jurnalistii elvetieni apare termenul în discuție: „E un stat pesedist,

baronist” (<http://www.hotnews.ro/stiri-politic-21579353-audio-dovada-audio-dragnea-spus-despre-anticoruptie-este-bullshit-publicata-jurnalistic-elvetieni.htm>). Identificarea unei singure ocurențe confirmă faptul că avem a face cu un efemerid lexical, apărut, probabil, prin analogie cu adjectivul anterior (*pesedist*). „Alături de corelativul său -ism, -ist este, probabil, cel mai productiv sufix neologic din perioada interbelică și până astăzi” (Stoichițoiu Ichim 2001: 20), putându-se atașa mai multor părți de vorbire: substantive (*nomenclaturist*), adjective (*clasicist*), numerale (*optzecist*), adverbe (*angrosist*) sau chiar unor teme rezultate prin aglutinare din locuțiuni verbale sau din alte tipuri de unități frazeologice (*pupincurist*).

Baronistic < s.m. *baron* + suf. -ist + -ic. Acest cuvânt reprezintă o altă inovație lexicală, întrucât nu este consemnat în niciun dicționar. Format prin dublă sufixare, asemenea lui *nomenclaturistic*, *pompieristic*, *scenaristic*, termenul se încadrează în tipologia conversiunii, putând fi, în funcție de context, adjectiv – „Poate că PSD ar trebui să și-i asume pe acești baroni ca atare și să vorbească de înnoirea partidului în contextul mai «baronistic»” (China Birta 2007); „discursul arogant și baronistic al PSD” (Buhăianu 2011) – sau adverb: „puține nu sunt calamitate, din punct de vedere *baronistic*” (http://www.realitatea.net/cozmin-gu-a-simbolul-derajelor-democratice-in-romania-este-dat-de-baronizarea-romaniei_1532868.html).

Baronit < s.m. *baron* + suf. -it. Un comentariu la un articol care preia o declarație a lui Stolojan, cum că „Vrancea este un județ «înroșit bine»”, este dovada utilizării adjectivului *baronit*: „Inrosit si «baronit»”. De asemenea, termenul apare pe blogul lui Dorin Tudoran, într-o postare din 2011 („Dinescu la fel, *baronit* între timp, nu mai scoate nimic de valoare”) sau în pagina candidatului la prezidențialele din 2014: „Am venit în 1997, avea o atmosferă cenușie și *baronită*. Nu era stradă să nu se lucreze alandala” (<http://www.iohannispresedinte.ro/ro/blog/ziua-17-pe-drumul-drept-pe-calea-spre-renastere>). După cum observă Adriana Stoichițoiu Ichim (2006: 368-369), „aceleași finalități (persuasive în plan ideologic și expresive în plan stilistic) motivează asocieri lexicale în care stereotipia coexistă cu invenția verbală”. Datele contextuale sunt în măsură să valideze sau să invalideze indicele de noutate al termenilor, așa cum timpul va decide ce se va impune și ce va rămâne la statutul de efemerid lexical.

Baronită < s.m. *baron* + suf. -ită. Specific terminologiei medicale (*amigdalită*, *coronarită*) și atașându-se cu preponderență unor teme substantivale, sufixul neologic -ită „dezvoltă în limbajul publicistic actual valori peiorative, semnalate încă din perioada interbelică” (Stoichițoiu Ichim 2001: 27): „avea o atmosferă cenușie și baronită” (Aelenei 2015); „Nedemocratizarea rapidă a A.N.R., o poate contamina de corupție și *baronită*” (<https://groups.google.com/forum/#!msg/babilon/0lMj4AcONEo/uSdMIWu8MKgJ>). Ca și în cazul altor derivate cu -ită (*chiulangită*, *minciunită*), sufixul imprimă derivatelor sensul figurat de „boală molipsitoare” și oferă un plus de expresivitate, prin plasarea termenului într-un registru axiologic depreciativ. „Impresia

de marcare expresivă a limbajului politic vine și din faptul că o parte dintre sintagmele conotative înregistrate în presă aparțin unui lexic mai larg (nu neapărat politic), utilizat în scopuri politice” (Bidu-Vrănceanu 2009: 14).

Baroniță < s.m. *baron* + suf. *-iță*. Substantivul nu reprezintă o creație internă cu statut de noutate absolută în peisajul on-line românesc, întrucât am înregistrat și câteva contexte istorice, dintre care amintim doar unul, elocvent pentru valoarea moțională a sufixului: „Baronița Banfi, stăpâna absolută a locului, a fost atât de impresionată de soarta pribegilor, încât le-a cedat pământul” (<http://www.ziaruldemures.ro/?p=4744>). Mutația spre limbajul politic se realizează prin intermediul jurnaliștilor: "Sexy-baroniță", acuzată de evaziune fiscală” (Blănuță 2013), cu referire la fiica fostului președinte penal al CJ Prahova, sora ex-deputatului penal PSD Vlad Cosma și deputată din anul 2016. Apelativul se explicitează prin istoricul personal al referentului: înainte de a fi notar, fiica liderului pesedist prahovean a cochetat și cu piața muzicală, având numele de scenă Deea. În ciuda posibilelor asocieri cu alte sufixe diminutive masculine (*-aș*, *-el*, *-ică*), din acest exemplu se observă nu doar o nuanță moțională proprie limbii vorbite, cu o conotație familiară, ci un sens depreciativ, peiorativ. În context onomastic, am înregistrat câteva prenume feminine *Baronița*, percepute ironic de către majoritatea receptorilor (v., în acest sens, Felecan 2012a, 2012b, 2014a, 2014b).

Baroniza < s.m. *baron* + suf. verbal *-iza*. Ca sufix neologic, încă de la pătrunderea lui în limba română, în prima jumătate a secolului al XIX-lea, prin intermediul împrumuturilor romanice (v. Trifan 2010: 224-228), acesta a făcut carieră și s-a atașat la numeroase baze substantivale și adjectivale. După opinia Adrianei Stoichițoiu Ichim (2009: 57), „neologia stilistică este ilustrată de numeroase creații ocazionale (multe cu caracter ludic), prezente în presa postdecembristă. În cazul lor, funcția referențială este secundară, pe primul plan fiind funcția expresivă, subordonată intențiilor satirice ale publicistului”. Exemplele susțin afirmația: „Eu le spun românilor, ca mesaj, nu aduceți la Palatul Cotroceni un om care este dependent de baroni, pentru că se va baroniza țara” (Bănescu *apud* Postelnicu 2014); „La adăpostul Constituției, fără teama sancțiunilor imediate, formațiuni precum PSD, PNL, PDL, UDMR etc, s-au baronizat și au generat corupție în loc de dezvoltare” (Boboc 2016); „Dacă guvernarea se va baroniza, atunci instituțiile statului se vor blinda, respectiv se vor securiza. Baronizare înseamnă că vor începe acte de nepotism plus devalizare de bugete” (Gușă *apud* Hendrik 2017).

Baronizare < s.m. *baron* + suf. compus *-izare*. O altă interpretare ar putea fi că sufixul substantival *-re* s-a atașat la infinitivul *baroniza*, după modelul *mogulizare*, *oligarhizare* (cf. Stoichițoiu Ichim 2011: 249). Termenul reprezintă o formație substantivală cu sens abstract, frecventă în mediul politic autohton: „democrat-liberalii nu vor susține sub nicio formă inițiativa, menționând că este vorba de o «baronizare»” (Manciu 2013); „o nouă încercare de feudalizare și baronizare a României” (Florian 2013); „Majoritatea românilor crede că regionalizarea României va amplifica

fenomenul de baronizare” (<http://www.expresspress.ro/in-opinia-majoritatii-romanilor-regionalizare-baronizare/>). Modelul pentru formarea acestui substantiv este în anii '90, când făceau carieră termeni ca *fesenizare*, *pedeserizare*, *cederizare*. Aceste inovații lingvistice, cu un caracter efemer, depinzând de succesiunea unor partide sau coaliții la guvernare, s-au format prin adăugarea sufixului compus (-izare) la o siglă: FSN, PDSR, CDR.

Baronizat < s.m. *baron* + suf. *-izat*. Este un adjectiv provenit dintr-un participiu al verbului *a baroniza*¹¹ și se regăsește în presa actuală: „s-a ajuns în această situație din cauza sistemului corupt și baronizat, condus politic, în care managerii sunt puși pe criterii politice” (<http://www.aktual24.ro/protest-in-bucuresti-fata-de-situatia-din-spitale-boala-noastra-este-bogatia-voastra-video/>); „Migrația politică nu e un accident în dinamica postcomunistă românească, ci rămâne singura tehnică eficientă de supraviețuire în sistemul clientelar, baronizat, al administrației locale” (Alexandrescu 2014); „orașul lor a ajuns un oraș baronizat, un oraș al corupției și al disprețului față de lege” (Iconaru 2016). Se remarcă sintagme clișeizate de tipul *oraș baronizat*, *partid baronizat*, *penal baronizat*, *sistem baronizat*, în care participiul verbal devine adjectiv, prin conversiune.

Baronoi < s.m. *baron* + suf. augm. *-oi*. Substantivul este folosit de Alecsandri, într-un dialog dintre Guliță și Chirița: „G: Neneacă... da eu nu-s baron? C: Ba și tu ești, Guliță... ești baronaș. G: Vra să zică și băbaca îi baronoi?”. Chiar dacă este absent din dicționare, am întâlnit termenul și în comentariile unor articole: „Mazare și Niku Konstantinescu și alți baronoi” ; „se vor supara foarte tare ca nu sunt și ei baronoi” (<http://www.desteptarea.ro/bacau-premierul-victor-ponta-lanseaza-marti-candidatii-psd-la-europarlamentare/>); „mergeti in puscarii ca si acest baronoi oltean a facut mult rau Romaniei” (Petre 2016). Mutația semantică recentă este puternic condiționată contextual, sugerând ironie. Și acest termen „ilustrează așa-numita neologie stilistică, generatoare de sensuri evaluative conotate ironic sau peiorativ” (Stoichițoiu Ichim 2011: 251).

3. Concluzii

Utilizarea termenilor din familia lexicală a substantivului *baron* (29 de forme sufixate) în presa românească actuală reprezintă o modalitate de ilustrare a felului în care sunt percepute personajele din spațiul public românesc actual, înlesnind

¹¹ „Participiul este o formă simplă, continuă, marcată sufixal, cu structura R + Suf. _{part.}” (GALR 2008 I: 498). „Din punct de vedere formal, participiul este marcat de sufixul *-t* (la majoritatea verbelor) sau *-s* (la cele mai multe dintre verbele cu perfectul simplu în *-se-*). Sufixul *-t* se atașează de obicei la tema perfectului, așa încât participiul se termină în *-at* (*cântat*), *-it* (*fugit*), *-ît* (*hotărît*), *-ut* (*tăcut*, *făcut*); numai opt verbe simple cu perfectul în *-se-* și derivatele lor prefixale au sufixul *-t* neprecedat de vocală: *copt*, *fiert*, *fript*, *frînt*, *înfîpt*, *rupt*, *spart*, *supt* (de remarcat că, fără a-l prelua pe *s* din *-se-*, ele sunt legate de tema perfectului)” (Avram 1997: 215).

propagarea mai rapidă și, implicit, asigurând uzul acestor cuvinte (și) în vorbirea de „dincolo” de media. Ca forme prin care se exprimă diverse acte expresive (conotate negativ majoritatea), *baroană*, *baron*, *baronache*, *baronal*, *baronaș*, *baronat*, *baroneală*, *barone(a)să*, *baronel*, *baronește*, *baronet*, *baroni*, *baroniadă*, *baronial*, *baronic*, *baronică*, *baronie*, *baronilă*, *baronime*, *baronism*, *baronist*, *baronistic*, *baronit*, *baronită*, *baroniță*, *baroniza*, *baronizare*, *baronizat*, *baronoi* au apărut în mass-media contemporană din dorința emițătorilor de a-și exprima atitudinea psihoafectivă cu privire la acțiunile personajelor vizate și la percepția lor în societate. Sunt ilustrate metaforic, în contexte socio- și psiholingvistice, sentimente de antipatie, dispreț, desconsiderație, dar și acuzații și reproșuri la adresa unor persoane care se „înnobilează” prin delapidarea banului public, prin atribuirea acestuia subiectiv, prin corupție, aroganță și parvenire. Așa cum remarcă Adriana Stoichițoiu Ichim (2011: 251), „examinarea noilor sensuri dezvoltate în discursul politico-publicistic a pus în evidență – dincolo de existența unor termeni «la modă» - o serie de mutații (în plan semantic și pragmatilistic) pe care le considerăm semnificative pe de o parte pentru dinamica lexicului actual, iar pe de altă parte pentru strategiile semantico-stilistice de persuadare / manipulare consacrate în comunitatea politică”.

Chiar dacă unele dintre cuvintele analizate nu se vor impune, acestea oferă o imagine obiectivă asupra creativității lexicale actuale, asupra spiritului frust al românilor, vizibil la nivelul actelor de limbaj performate, pe de o parte, dar și asupra dinamicii unor împrumuturi, prin care limba română se dovedește a fi „în pas cu” anumite mode lingvistice internaționale, pe de altă parte. Permanenta reîmprospătare a expresiilor este un semn de vivacitate, dinamism, inventivitate lingvistică (v. Zafiu 2001: 45). Numărul considerabil al termenilor din familia lexicală a substantivului *baron*, trecuți uneori cu vederea în dicționare, constituie dovada că vorbitorii nu-și însușesc limbi finite, ci învață permanent să creeze într-o limbă. Dacă principalele lucrări de specialitate (DELR, DLR; MDA, DEX, DEN, DIN etc.) consemnează doar patru cuvinte din familia lexicală a termenului investigat și, sporadic, în dicționare specializate (argou, DCR) sau în variante on-line ale unor dicționare se înregistrează alți câțiva termeni, mai mult de două treimi dintre cei inventariați în studiul de față sunt omiși de literatura de specialitate. Așadar, exemplele oferite confirmă, pe de o parte, nu numai diversitatea familiei lexicale a unui termen, ci și mutațiile semantice și stilistico-funcționale din mass-media contemporană și gradul mare de expresivitate al lor, izvorât din neconținuta căutare a ineditului expresiv, care caracterizează atât discursul politic, cât și limbajul jurnalistic, iar pe de altă parte, certifică faptul că lexicografia nu ține ritmul cu înnoirea limbii, nici în privința intrărilor lexicale, nici în privința sensurilor conotative și derivate.

BIBLIOGRAFIE

Avram, Mioara 1997. *Gramatica pentru toți*, București: Editura Humanitas.

- Bidu-Vrănceanu 2009. *Denotativ și conotativ în terminologia politică. Rolul sintagmaticului*, în Tomescu ed. (2009), p. 9-16.
- Busuioc, Monica Mihaela, Maria Păun, Zizi Ștefănescu-Goangă 2009. *Dicționar esențial de neologisme al limbii române (DEN)*, București: Editura Corint.
- Cvasnii Cătănescu, Maria 2006. *Retorica publicistică: de la paratext la text*, București: Editura Universității din București.
- Dicționarul limbii române (DLR)*, Tomul I, A-B, București, Editura Academiei Române, 2010, p. 502.
- Dimitrescu, Florica, Alexandru Ciolan. Coman Lupu 2013. *Dicționar de cuvinte recente (DCR)*, Ediția a III-a, București: Logos.
- Duda, Gabriela 2009. *Limbajul politicianilor: între violență și deriziune*, în Tomescu ed. (2009), p. 17-44.
- Felecan, Oliviu, Daiana Felecan (coord.) 2011. *Confluente lingvistice și filologice*, Cluj-Napoca: Editura Mega.
- Felecan, Oliviu 2012a. *Numele actuale – între uz și abuz. Reflectarea lor în mass-media*, în Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci, Carmen-Ioana Radu (eds.), *Convergențe lingvistice. Lucrările celui de al IV-lea Simpozion internațional de lingvistică* (București, 5-6 noiembrie 2010), București: Editura Universității din București, 2012, p. 83-95.
- Felecan, Oliviu 2012b. *Conformity and Nonconformity in Gypsy Names*, în Oliviu Felecan (ed.) *Name and Naming: Synchronic and Diachronic Perspectives*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2012, p. 129-146.
- Felecan, Oliviu 2014a. *Unconventional First Names: Between Onomastic Innovations and Illustrious Models*, în Oliviu Felecan, Daiana Felecan (eds.), *Unconventional Anthroponyms: Formation Patterns and Discursive Function*, Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2014, p. 133-155.
- Felecan, Oliviu 2014b. *Categorii de antroponime: prenume și nume de familie neconvenționale*, în Gabriela Duda (coord.), *Cultura limbii. Omagiu doamnei profesor Domnița Tomescu*, Ploiești: Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, 2014, p. 121-129.
- Guțu Romalo, Valeria (coord.) 2008. *Gramatica limbii române I Cuvântul (GALR)*, Tiraj nou, revizuit, București: Editura Academiei Române.
- Oprea, Ioan, Carmen-Gabriela Pamfil, Rodica Radu, Victoria Zăstroiu 2006. *Noul Dicționar Universal al Limbii Române*, București, Chișinău: Editura Litera Internațional.
- Rădulescu Sala, Marina (coord.) 2015. *Formarea cuvintelor în limba română, Vol. al IV-lea Sufixe, Derivarea nominală și adverbială, Partea I (FCLR)*, București: Editura Academiei Române.
- Sala, Marius, Andrei Avram (coord.) 2012, 2015. *Dicționarul etimologic al limbii române (DELR)*, Vol. I, II, București: Editura Academiei Române.

- Stoichițoiu Ichim, Adriana 2001. *Vocabularul limbii române actuale. Dinamică, influențe, creativitate*, București: All.
- Stoichițoiu Ichim, Adriana 2006. *Creativitate lexicală în româna actuală*, București: Editura Universității din București.
- Stoichițoiu Ichim, Adriana 2009. *Observații privind compusele din publicistica politică postdecembristă*, în Tomescu ed. (2009), p. 51-89.
- Stoichițoiu Ichim, Adriana 2011. *Cuvinte „la modă” în discursul politico-publicistic actual*, în O. Felecan, D. Felecan eds. (2011), p. 219-254.
- Tomescu, Domnița (coord.) 2009. *Limbaajul politic românesc actual*, Ploiești: Editura Universității Petrol- Gaze din Ploiești.
- Tomescu, Domnița 2009. *Lexic și terminologie în limbaajul politic*, în Tomescu ed. (2009), p. 101-110.
- Trifan, Elena 2010. *Formarea cuvintelor în publicistica actuală – Derivarea – perioada 1990-2001*, Cluj-Napoca: Editura Digital Data.
- Vintilă-Rădulescu, Ioana 2009. *Dicționar normativ al limbii române ortografic, ortoepic, morfologic și practic* (DIN), București: Corint.
- Volceanov, George 2007. *Dicționar de argou al limbii române*, București: Editura Niculescu.
- Zafiu, Rodica 2001. *Diversitate stilistică în româna actuală*, București: Editura Universității din București.
- Zafiu, Rodica 2007. *Limbaaj și politică*, București: Editura Universității din București.

Surse:

- Aelenei, Victor 2015. <https://disqus.com/by/victoraelenei/> (accesat în 5.01.2017).
- Alecsandri, Vasile 1977. *Chirița în provincie*, în *Opere V. Teatru*, București: Editura Minerva, p. 411-478.
- Alexandrescu, Raluca 2014. *Migrația politică, motorul „democrației” românești*, <http://revista22.ro/46988/migratia-politica-motorul-a-ef%bf%bd%ef%bf%bd-democrațieia%ef%bf%bd%ef%bf%bd-rom%C3%A2nesti.html> (accesat în 2.01.2017).
- Avram, Ariadna 2014. *O baroneasă a investit 2,5 milioane de euro pentru a renova Conacul Mănășia*, <http://www.zf.ro/zf-live/video-zf-live-o-baroneasa-a-investit-2-5-milioane-de-euro-pentru-a-renova-conacul-manasia-urmariti-zf-live-de-marti-15-iulie-cu-ariadna-avram-12935285> (accesat în 9.12.2015).
- Băsescu, Traian 2013. Comunicat de presă (2 decembrie 2013) Ref.: Declarația de presă a președintelui României, domnul Traian Băsescu, http://www.old.presidency.ro/pdf/date_arhiva/15101_ro.pdf (accesat în 15.01.2017).
- Boboc, Raluca 2016. *Revizuirea Constituției – singura șansă pentru resetarea clasei politice* (<http://www.contributors.ro/editorial/revizuirea-constitu%C8%9Biei>

- %e2%80%93-singura-%c8%99ansa-pentru-resetarea-clasei-politice/) (accesat în 7.02.2017).
- Buhăianu, Cătălin Ovidiu 2011. http://hartapoliticii.ro/?name=buhaianu+catalin+obuf+ovidiu&exp=person_declarations&decl_id=308456& (accesat în 13.01.2016).
- Cartianu, Grigore 2012. *Victoraș, ai grijă de copii!*, http://adevarul.ro/news/societate/victoras-grija-copii-1_50a7b9847c42d5a6636a02cf/index.html (accesat în 12.01.2017).
- Cartianu, Grigore 2014. *Baronul de Buzău, Cristinel Bîgiu, a fost exclus din PSD. Bietul șpagar: abia ce trecuse de la PNL la PSD, prin Ordonanța traseiștilor!*, https://ro-ro.facebook.com/permalink.php?story_fbid=742916655805416&id=605104846253265 (accesat în 2.02.2016).
- Cărtărescu, Mircea 2005. *Baroane*, București: Editura Humanitas.
- China Birta, Cristian 2007. *Baronii locali au câștigat pentru PSD*, <http://cristianchinabirta.ro/2007/11/27/baronii-locali-ai-castigat-pentru-psd/> (accesat în 13.01.2016).
- Ciocăzanu, Laurențiu 2014. *Ole, ole, Antonescu nu mai e! Jos, pălăria, Crin! Ți-ai spălat păcatele...*, <http://www.nasul.tv/ole-ole-antonescu-nu-mai-e-jos-palaria-crin-ti-ai-spalat-pacatele/> (accesat în 2.01.2017).
- Crețu, Iulia 2014. *Teatrul a spart 5 miliarde de Revelion! Ce a făcut cu banii CJ-ul lui Oprîșan?*, <http://www.ziaruldevrancea.ro/politica/1588800440-teatrul-a-spart-5-miliarde-de-revelion-ce-a-facut-cu-banii-cj-ul-lui-oprisan.html> (accesat în 10.12.2015).
- Cristorian, A. 2015. *Petrache strabagă mîna în buget*, <http://www.catavencii.ro/petrache-strabaga-mina-in-buget/> (accesat în 10.12.2015).
- Cucu, Constantin 2015a. *Reforma lui Băncioiu*, <http://medicalnet.ro/blog/kostea/reforma-lui-bancioiu/76/> (accesat în 1.01.2017).
- Cucu, Constantin 2015b. *Cum te tâmpește presa*, <http://www.catchy.ro/cum-te-tampeste-presa/75277> (accesat în 17.01.2016).
- Efrim, Lucia 2007. *Boierică l-a turnat pe "Baronică"*, <http://www.crisana.ro/stiri/controverse-23/boierica-l-a-turnat-pe-baronica-41467.html> (accesat în 9.12.2015).
- Ene Dogioiu, 2011. *Baronul, specia dăunătoare în bătaia puștii (Opinii)*, <http://www.ziare.com/politica/reorganizare-teritoriala-romania/baronul-specia-daunatoare-in-bataia-pustii-1100730> (accesat în 5.01.2016).
- Filip, Gheorghe: *Inscripții pe fața zilei*, <http://www.teleorman24.ro/index.php/inscriptii-pe-fata-zilei?start=42> (accesat în 14.01.2016).

- Florian, Cristian 2013. *Descentralizarea, o nouă tentativă de baronizare a României* (<http://www.timponline.ro/cristian-florian-descentralizarea-o-noua-tentativa-de-baronizare-a-romaniei/>) (accesat în 23.01.2015).
- Galescu, Laura 2014. KLAUS IOHANNIS, despre baroni din politică. ”Nimeni nu m-a acuzat de baronism”, http://www.dcnews.ro/klaus-iohannis--despre-baroni-din-politica--prc-e2prc-80prc-9dnimeni-nu-m-a-acuzat-de-baronismprc-e2prc-80prc-9d_456966.html#sthash.TEELNGgo.dpuf (accesat în 3.02.2016).
- Gheba, Alina 2013: *Descoperind orașele medievale - Montecelio, Lazio*, <http://www.viatainroma.ro/descoperind-orasele-medievale-monteceliolazio/> (accesat în 3.01.2016).
- Gheorghiaș, Doru, Florin Zafiu 2011. *Baronimea sindicală și Electrica S.A. calcă în picioare clienții*, <http://www.sansabuzoiana.ro/evenimente.html?aid=44323> (accesat în 7.02.2017).
- Ghezea, Mihai 2014. *Baroniada, faza pe partid*, <http://www.ziarulatac.ro/editoriale/baroniada-faza-pe-partid-39258> (accesat în 19.01.2015).
- Ghita, Laurențiu 2011. *Baronul*, <http://www.poezie.ro/index.php/poetry/13971521/Baronul> (accesat în 10.12.2015).
- Hasdeu, B. P. 1968. *Micuța*, în *Scrieri alese I*, București: Editura pentru literatură, p. 121-166.
- Hendrik, Antonia 2017. *Cozmin Gușă, SCENARIILE TERIBILE în 2017 pentru PNL, USR și PMP. Ce spune despre președintele Klaus Iohannis*, <http://www.evz.ro/cosmin-gusa-scenariile-teribile-pentru-pnl-usr-si-traian-basescu-1.html> (accesat în 7.02.2017).
- Iconaru, Andreea 2016. «*Liberalii somează PSD să-și ceară scuze de la brăileni*», <http://obiectivbr.ro/content/%C2%ABliberalii-someaza%C4%83-psd-s%C4%83-%C5%9Fi-cear%C4%83-scuze-de-la-br%C4%83ileni%C2%BB> (accesat în 2.01.2017).
- Ionescu, Adrian 2014. *O baronesă de Rothschild la conducerea Electrica, cu susținerea Guvernului*, http://www.economica.net/este-oficial-o-baroneasa-de-rotschild-la-conducerea-electrica-cu-sustinerea-guvernului_88221.html#n (accesat în 19.12.2016).
- Manciu, Andi 2013. *PDL, după discuții cu Dragnea: Nu susținem sub nicio formă descentralizarea propusă, e o baronizare* (<http://www.mediafax.ro/politic/pdl-dupa-discutiile-cu-dragnea-nu-sustinem-sub-nicio-forma-descentralizarea-propusa-e-o-baronizare-11577974>) (accesat în 23.01.2015).
- Marc, Mihai 2013. *Sportul rege se supune politicului împărat*, <http://www.raudetipar.ro/sportul-rege-se-supune-politicului-imparat/> (accesat în 1.01.2017).

- Marian, Mircea 2012. *EDITORIALUL EVZ. Baronimea ?i Voiculescu l-au umilit pe Ponta al II-lea*, <http://www.evz.ro/baronimea-si-voiculescu-l-au-umilit-pe-ponta-al-ii-lea-1016398.html> (accesat în 7.02.2017).
- Marinescu, George 2014. *Operațiunea Baroniada*, <http://www.gazetadenavodari.ro/operatiunea-baroniada/> (accesat în 19.01.2015).
- Mazilu, Constantin 2014. *Avea ascunsă a baroanei vamilor. A trecut totul pe numele rudelor*, <http://www.bzi.ro/avea-ascunsa-a-baroanei-vamilor-a-trecut-totul-pe-numele-rudelor-foto-433545> (accesat în 12.01.2017).
- Moraru, Radu 2016. *Radu Moraru zguduie clasa politica: „Sondajele sunt mincinoase. Iata cum stau, pe bune, partidele”*, <http://www.aktual24.ro/radu-moraru-zguduie-clasa-politica-sondajele-sunt-mincinoase-iata-cum-stau-pe-bune-partidele/> (accesat în 28.12.2016).
- Moraru, Radu 2016. *Adevărul despre sondajele mincinoase! Cine câștigă alegerile? Cine poate produce mari surprize?*, <http://www.nasul.tv/adevarul-despre-sondajele-mincinoase-cine-cistiga-alegerile-cine-poate-produce-mari-surprize/> (accesat în 15.01.2017).
- Mungiu-Pippidi, Alina 2014. *Baroniada de primăvară cade în populism*, <http://www.romanalibera.ro/opinii/comentarii/baroniada-de-primavara-cade-in-populism-333782> (accesat în 19.01.2015).
- Oancea, Sebastian 2015. *Oprışan: 50 de ani de viață, un sfert de secol de baronat. Detalii de la petrecere!*, <http://vrancea24.ro/oprisan-50-de-ani-de-viata-un-sfert-de-secol-de-baronat/> (accesat în 10.12.2015).
- Pam Matei, Cosmin 2016. *Opinie de fost secretar de stat: "România este stat unitar doar în Constituție, în realitate este o sumă de cnezate, de baronate"*, <http://www.cotidianul.ro/romania-este-stat-unitar-doar-in-constitutie-in-realitate-este-o-suma-de-cnezate-de-baronate-288471/> (accesat în 12.01.2017).
- Panaite, Adrian 2014. *O baroană la curtea "regilor" contributivi ai fondurilor private de pensii*, <http://www.curierulnational.ro/Opinii/2014-09-26/O+baroana+la+curtea+%22regilor%22+contributivi+ai+fondurilor+private+de+pensii> (accesat în 12.01.2017).
- Petre, Roxana 2016. *Victor Ponta îi răspunde lui Klaus Iohannis: Credeți că noul dosar deschis contra mea, pentru vizita în România a premierului Tony Blair, se întâmplă din cauza campaniei electorale?*, <http://www.romanalibera.ro/actualitate/eveniment/victor-ponta-ii-raspunde-lui-klaus-iohannis--credeti-ca-noul-dosar-deschis-contra-mea-pentru-vizita-in-romania-a-premierului-tony-blair-se-intampla-din-cauza-campaniei-electorale--429119> (accesat în 12.01.2017).
- Postelnicu, Valentina 2014. *Băsescu: Le spun românilor nu aduceți la Cotroceni un om dependent de baroni, va baroniza țara*, <http://www.mediafax.ro/>

- politic/basescu-le-spun-romanilor-nu-aduceti-la-cotroceni-un-om-dependent-de-baroni-va-baroniza-tara-12509305 (accesat în 7.02.2017).
- Pricopie, Andrei 2014. *DNA devastează baronimea PSD. Nicușor Constantinescu, protagonist în alt dosar de corupție*, <http://epochtimes-romania.com/news/dna-devasteaza-baronimea-psd-nicusor-constantinescu-protagonist-in-alt-dosar-de-coruptie---226019> (accesat în 7.02.2017).
- Radu, Mihai 2015. Victor Viorel Ciutacu, <http://www.catavencii.ro/victor-viorel-ciutacu/> (accesat în 10.12.2015).
- Răduț, Marcel 2015. *Exceleța Sa Emma Nicholson, Baroneasă de Winterbourne, și Biserica lui Hristos din Oltenia*, http://adevarul.ro/news/societate/excelenta-emma-nicholson-baroneasa-dewinterbourne-biserica-hristos-oltenia-1_550fbe97448e03c0fdd098f1/index.html# (accesat în 9.12.2015).
- Severin, Adrian 2013. *Colonizarea unei natiuni esuate*, <http://adrianseverin.com/colonizarea-unei-natiuni-esuate/> (accesat în 12.01.2017).
- Stoica, Ionel 2014. FRICA DE DNA! Vicepreședintele Consiliului Județean Hunedoara, Tiberiu Balint, a demisionat. Baronetul era cercetat pentru corupție în dosarul lui Moloț, <http://www.evz.ro/frica-de-dna-vicepresedintele-consiliului-judetean-cj-hunedoara-tiberiu-balint-a-demisionat-din-functie-baronetul-era-cercetat-pentru-coruptie-in-dosarul-lui-molot.html> (accesat în 10.12.2015).
- Surupăceanu, Mugurel 2011. *Generația așteptată la biserică. A sosit Ponta și s-a așezat pe scaun, poporul dincolo de gard*, <https://gazetino.wordpress.com/2011/05/02/generatia-asteptata-la-biserica-a-sosit-ponta-si-s-a-asezat-pe-scaun-poporul-dincolo-de-gard/> (accesat în 18.12.2016).
- Tache, Cătălin 2013. *DNA declanșează „Marea Baroniada”! „Nemuritorul” Boscodeala de la Buzau deschide balul*, <http://www.enational.ro/dezvaluiri/dna-declanseaza-„marea-baroniada”-„nemuritorul”-boscodeala-de-la-buzau-deschide-balul-321993.html/> (accesat în 19.01.2015).
- Tache, Cătălin 2014. *Profil de turnător în România*, <http://www.enational.ro/dezvaluiri/profil-de-turnator-in-romania-440750.html/> (accesat în 13.01.2016).
- Teodorovici, Lucian Dan 2008. *Cercul nostru va prezinta: Valoarea cliseelor*, în „Suplimentul de cultură”, nr. 184/21.06.2008, <http://www.suplimentuldecultura.ro/index.php/continutArticolNrIdent/Rubrici/3591> (accesat în 15.01.2017).
- Tiliță, Radu 2015. „Baroniada” vrânceană, în acțiune la Tribunalul Cluj-Napoca, <http://www.ziaruldevrancea.ro/actualitatea/1588812283-quot-baroniada-quot-vranceana-in-actiune-la-tribunalul-cluj-napoca.html> (accesat în 19.01.2015).
- Tudorache, Viorel 2011. *Liga 1 s-a ales cu un nou conducător controversat o dată cu promovarea Voinței Sibiu*, <http://www.gsp.ro/fotbal/liga-1/liga-1-s-a-ales-cu>

un-nou-conducator-controversat-o-data-cu-promovarea-voinei-sibiu-246549.html (accesat în 9.12.2015).

Tudoran, Dorin 2011. *De ce cred în biruința Mișcării Milli Vanilli*, <http://www.dorintudoran.com/de-ce-cred-in-biruinta-miscarii-milli-vanilli/> (accesat în 7.02.2017).

Vrancea Media 2010. *Mos Teleaga si 30 de arginti*, <http://vranceamedia.ro/mos-teleaga-si-30-de-arginti/> (accesat în 10.12.2015).

<http://www.aktual24.ro/protest-in-bucuresti-fata-de-situatia-din-spitale-boala-noastra-este-bogatia-voastra-video/> (accesat în 2.01.2017).

<http://www.bacau.net/bacaul-pe-harta-cu-baronate-unde-s-ar-putea-organiza-alegeri-anticipate-administratiile-locale-decimate-de-dna/> (accesat în 12.01.2017).

<http://www.bricodepot.ro/militari/placi-ceramice-si-parchet/parchet-laminat/parchet-laminat-8-mm-stejar-baronial.html> (accesat în 19.12.2016).

<http://www.catavencii.ro/desteptarea-baronimii/> (accesat în 7.02.2017).

<http://www.catavencii.ro/soapta-extragerea-presedintilor-cu-cianuri/> (accesat în 3.01.2016).

http://www.comisarul.ro/politic/dna-pregateste-cutremurul_341596.html (accesat în 3.01.2016).

http://www.comisarul.ro/articol/complexul-baronial-oprisan_854803.html (accesat în 19.01.2016).

<http://convorbiri-literare.ro/?p=4622> (accesat în 19.12.2016).

<http://www.crainou.ro/2011/08/31/alegeri-degeaba-cu-baronasi-baroni-si-baronese/?print=pdf> (accesat în 10.12.2015)

http://www.dcnews.ro/klaus-iohannis--despre-baroni-din-politica--prc-e2prc-80prc-9dnimeni-nu-m-a-acuzat-de-baronismprc-e2prc-80prc-9d_456966.html#sthash.TEELNGgo.dpuf (accesat 17.12.2015).

<http://www.dorupanaitecu.ro/radiografia-unei-revolutii.html> (accesat 17.12.2015).

<http://www.dexx.ro/index.php?a=term&d=Dictionar+explicativ+roman&t=baronial> (accesat în 19.12.2016).

<http://www.digi24.ro/Stiri/Digi24/Actualitate/Justitie/se+regasesc+in+dosare+penale+sau+la+avizierele+instantelor+de+ju> (accesat în 2.01.2017).

<https://www.facebook.com/StiriDeCosbuc/posts/798506726925793> (accesat în 29.12.2016).

<http://www1.gandul.info/stiri/baroana-vantura-cenusa-nationalismului-264113> (accesat în 12.01.2017).

<http://www.gandul.info/reportaj/baronul-cartofului-3707662> (accesat în 3.01.2016).

<http://www.gandul.info/ilie-nastase-ruxandra-dragomir-s-a-facut-baroneasa-la-partidul-lui-udrea-12913537.html> (accesat în 4.02.2016)

<https://groups.google.com/forum/#!msg/babilon/0IMj4AcONEo/uSdMIWu8MKgJ>
(accesat în 21.12.2016).

<http://www.hotnews.ro/stiri-politic-21579353-audio-dovada-audio-dragnea-spus-despre-anticoruptie-este-bullshit-publicata-jurnalistii-elvetieni.htm> (accesat în 6.02.2017).

<http://www.iohannispresedinte.ro/ro/blog/ziua-17-pe-drumul-drept-pe-calea-spre-renastere> (accesat în 21.12.2016).

<http://www.landmark-imobiliare.ro/teren-de-vanzare-timisoara-12154.html> (accesat în 19.12.2016).

<http://lugojinfol.ro/actualitate/1176-comportament-de-baron-local-proaspat-condamnata-primarita-din-secas-vrea-sa-se-mute-acum-la-sefia-primariei-ghizela> (accesat în 12.01.2017).

http://www.realitatea.net/cozmin-gu-a-simbolul-derajelor-democratice-in-romania-este-dat-de-baronizarea-romaniei_1532868.html (accesat în 13.01.2016).

http://www.revistafelicia.ro/articol_1011790/femei_celebre_ariadna_avram__om_de_a_faceri_baroneasa_romanca.html (accesat în 4.02.2016).

<http://www.timesnewroman.ro/life-death/12019-14-basme-adaptate-la-noile-realitati-romanesti?page=26> (accesat în 23.01.2017).

<http://www.webdex.ro/online/dictionar/baronetul> (accesat în 3.01.2016).

<http://www.ziare.com/politica/reorganizare-teritoriala-romania/baronul-specia-daunatoare-in-bataia-pustii-1100730> (accesat în 28.12.2016).

<http://www.ziaruldemures.ro/?p=4744> (accesat în 7.02.2017).

A PROLIFIC WORD FAMILY: *BARON*

Abstract

The process of vocabulary enrichment in post-communist Romania is alert and includes both borrowings from foreign languages and resources derived from internal means of lexical growth. This paper discusses one of the terms that have enjoyed considerable acknowledgment – by virtue of its frequency – in contemporary mass media. Twenty-nine suffixed forms of the noun *baron* were recorded, more than two thirds of which are omitted by specialised literature. On the one hand, the examples provided attest not only to the diversity of the word family of a term, but also to the semantic and stylistic-functional shifts in contemporary mass media and the high expressivity of these mutations, as a result of the restless quest for expressive novelty, which is specific to political discourse and journalistic language alike. On the other hand, the examples prove the fact that lexicography cannot keep up with language rejuvenation, regardless of whether one refers to lexical entries or connotative and derivative meanings.

Key-words: *word family, mass media, vocabulary enrichment, connotative meaning.*